

Wild Amsterdam

FRANS VAN DER FEEN

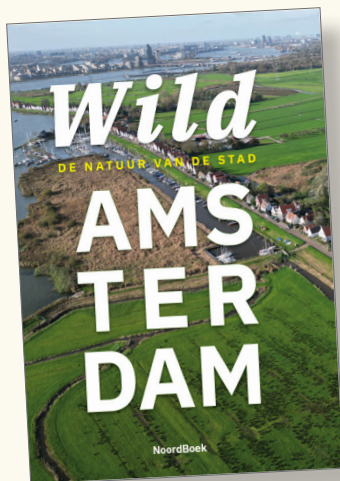
Boeken

De KNNV jubileert en viert dat onder andere met de uitgave *Wild Amsterdam*, een mooi dik boek over de Amsterdamse stadsnatuur en het kleurrijke volkje dat deze flora en fauna bestudeert en liefheeft. Met interviews, achtergronden, gebiedsbeschrijvingen en portretjes van bijzondere dieren en planten is het boek een prachtig overzichtswerk voor iedereen die wild Amsterdam (nog) beter wil leren kennen.

Jubileumboek

Onze 'moeder' is op 26 januari 125 jaar geworden. Onze vereniging, de Vogelwerkgroep Amsterdam, was immers destijds een van de vele werkgroepen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. In de tachtiger jaren zijn we als vogelaars 'voor onszelf begonnen'.

Net als 25 jaar geleden liet de KNNV ter gelegenheid van het jubileum een boek verschijnen, *Wild Amsterdam*. In 2001 was *De wilde stad* uitgegeven, inmiddels alleen nog tweedehands verkrijgbaar. Op 26 januari vond er in Artis, waar de KNNV destijds is opgericht, een feestelijke viering plaats, met als hoogtepunt de presentatie van het boek *Wild Amsterdam*. De eerste twee exemplaren werden uitgereikt aan Rembrandt Sutorius, directeur van Artis, en aan Patrick van Beveren van de gemeente Amsterdam. Daarna konden alle KNNV-leden een exemplaar afhalen.

Wild Amsterdam kost € 29,90 en is verkrijgbaar in de boekhandel en bij de KNNV

Het door NoordBoek Natuur uitgegeven boek is samengesteld door Rob Biersma, bioloog en voormalig wetenschapsredacteur van NRC Handelsblad. De redactie bestond uit een aantal zeer actieve leden van de vereniging, onder wie enkele oud-voorzitters. De vormgeving was in handen van Henry Cannon. Het fraai gebonden boek telt 312 pagina's.

De natuur van de stad

De ondertitel van het boek geeft weer dat de hele natuur van onze stad aan de orde komt en dat het boek niet sombert over de natuur die achteruit gaat, maar een positief beeld geeft van wat we allemaal wél hebben in Amsterdam. *De wilde stad* is een meeslepend boek over de schoonheid, dynamiek en rijkdom aan planten en dieren in de stedelijke omgeving. Het laat Amsterdam zien als bomenparadijs, vogelbolwerk en korstmossenhoofdstad. De lezer wordt meegenomen naar plaatsen vol

paddenstoelen, naar libellen, groene nieuwkomers, nachtvinders en braakballen. Vragen over schreeuwende parkieten beantwoorden de auteurs met kennis en humor.

Van Vliegenbos tot Brasapark

Dat de Vogelwerkgroep destijds is afgescheiden betekent niet dat de KNNV niets meer aan vogels doet. De leden van de natuurvereniging hebben allerlei verschillende specialisaties, wat steeds weer andere perspectieven biedt op de natuur in onze stad. Stadsparken, begraafplaatsen, volks- en schooltuinen komen aan de orde, alles wat woelt en krioelt en onze bodem omwoelt, nachtvinders en paddenstoelen.

Riempjes, Hard zwenkgras en Snavelruppia

Wel twintig parken en bossen worden beschreven en het boek is doorspekt met foto's van de talloze bijzondere planten en bloemen die er te vinden zijn. De doorgewinterde KNNV-er waren er niet gelukkig mee toen het onderdeel van de naam van de vereniging 'Natuurhistorische' in 2024 werd vervangen door 'Natuur'. Dat vond de landelijke vereniging duidelijker voor de mensen. In het boek komt nog steeds aardig wat historie aan de orde: veel oude kaarten, van de Zuiderzee, Amsterdam rond 1560, Amstelland in 1749 en het Noordzeekanaal in 1876.

Zonder verrekijker

Mijnheer Walters, de meest toegewijde vogelonderzoeker die Amsterdam ooit heeft gekend, is door Martin Melchers geportretteerd. Jacob Walters werd in 1926 geboren en begon zijn vogelkundige studies met het uithalen van nesten. Pas in 1948 kan hij zich de aanschaf van een verrekijker permit-

Een korstmoss in een volkstuin

FOTO: FRANS VAN DER VEEN

teren. In de chronologische jaartallenopsomming zijn waarnemingen genoteerd van een Hop (1972 Westelijk Havengebied), tientallen Bonte Kraaien (1976 Halfweg) en een Spotvogel (1991 Rembrandtpark). Op zijn 50ste neemt Walters ontslag bij Van Gelder Papier. Hij heeft voldoende gespaard om zonder inkomen te leven en zich geheel aan natuurstudie te wijden.

Excursie met zijn tachtigen

Van Eli Heimans, die aan de wieg stond van de vereniging, staat een bericht vermeld van een proef of het mogelijk was met een zeer groot aantal deelnemers (80) een excursie te houden: 'De proef slaagde, dank zij vooral de lijdzaamheid der leden en het gunstige weder. Tijdens de excursie viel een jongedame van een plank in een sloot en sleepte in haar val niemand minder dan onze president mee.'

Vogelkijkhut in de tuinen van West

Een vogelaar moet geduld hebben

Het zal u zeker aanspreken dat vogels een grote rol spelen in het boek. Er staat een kenmerkende foto in van Evert Pellenkoft. Van hem hebben mijn vrouw en ik veel geleerd, door mee te gaan met excursies. Hij leerde ons ook dat je als vogelaar geduld moet hebben. Als hij met zijn fiets ergens stopte vonden wij al gauw dat daar niks te zien was; na enig geduld kwam er dan toch ineens een Grasmus tevoorschijn of een Groenling. Ook onze eerste Blauwborst, een vogel waarvan je als beginnende vogelaar denkt die wel nooit te zullen zien, hebben wij aan hem te danken, in het Diemerpark.

Dubbele leden

Een aantal auteurs van artikelen in Wild Amsterdam zijn, net als mijn vrouw Loes en ik, ook lid van de Vogelwerkgroep Amsterdam. Dat geldt ook voor Evert Pellenkoft, die door vrienden weleens de 'gierzwaluwenprofes-

sor' wordt genoemd. Het is zijn passie waar hij alles van weet. Evert laakt ook het gebruik om allerlei natuurgebieden storend te doorkruisen door allerlei paadjes. Zo verjaag je de Nachtegalen en Blauwborsten uit de Lange Bretten.

Nog zo'n natuurvorser die idolaat is van Gierzwaluwen is Gert de Jong. Hij kreeg het voor elkaar om van de gemeente subsidie te krijgen voor een hele stapel nestkasten. Gert heeft er ook achteraan gezeten dat er meer natuurinclusief wordt gebouwd in onze stad, een nieuwe trend waarbij opzettelijk voorzieningen worden getroffen voor planten en dieren. Je moet denken aan groene daken, groene muren, ingebouwde nestkasten en holten voor vleermuizen.

Guus Muller schrijft dat Natuurbescherming geen luxe is en hij noemt een hele waslijst organisaties die zich in onze omgeving daarmee bezig houden. Hij pleit voor minder versnippering en meer samenwerking om in het politieke speelveld ruimte te geven aan die natuurgebieden waar we niet zonder kunnen.

Fons Bongers en Lidy Zeinstra zijn lid van de werkgroep Forensische Ecologie. Zij houden zich bezig met onderzoek naar hoe dode dieren aan hun eind zijn gekomen. Fons juicht als hij onderweg een dode vogel vindt: materiaal om te onderzoeken!

De rijkdom van de natuur ook in de grote stad geeft een goed beeld van hoe schoon de schepping bedacht is. En als je de enorme hoeveelheid dieren leest die zijn vermeld, besef je dat je voor de wilde natuur de stad niet eens meer uit hoeft. Wild Amsterdam, van harte aanbevolen!